

6. HAFTA

BLM112

PROGRAMLAMA DİLLERİ II

Yrd. Doç. Dr. Ümit ATİLA

umitatila@karabuk.edu.tr

KBUZEM

Karabük Üniversitesi

Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi

1.6. Sıralı Erişimli Dosya İşlemleri

Text dosyalar üzerinde aşağıdaki işlemler yapılabilir. Bu işlemlere örnek olarak yazılmış program bölüm sonunda verilmektedir.

1. Kayıt Girişi
2. Kayıt Listeleme
3. Kayıt Silme
4. Kayıt Arama
5. Düzeltme

1.6.1. Kayıt Girişi

Dosyalara kayıt girme işlemi, klavyeden veri okuma ve okunan veriyi dosyaya yazma olayıdır. Dosyaya kayıt işlemi **fprintf** fonksiyonu ile yapılır. Bir dosyaya veri girişi yapılmadan önce dosyanın yazma işlemine uygun modda açılmış olması gerekmektedir. Kayıt işlemleri bittikten sonra dosya daha sonra sorunsuz bir şekilde okunabilsin diye **fclose** fonksiyonu ile kapatılmalıdır.

1.6.2. Kayıt Listeleme

Dosyadaki verilerin listelenmesi için öncelikle dosyanın okuma modunda açılması gerekir. Dosyadaki bilgilerin listelenebilmesi için programın dosya sonunu görmesi gerekmektedir. Bu işlem herhangi bir kontrol deyimi ile tespit edilebilir. Dosya sonunu tespit etmek için **feof** fonksiyonu kullanılır. **fscanf** fonksiyonu dosyadaki veriler okunarak **printf** fonksiyonu ile ekranda görüntülenir.

1.6.3. Kayıt Silme

Dosyalarda kayıt silme işlemi için iki farklı dosyadan bahsetmek gerekir. Yapılması gereken işlem asıl dosyanın bir kopyasının silinecek veri olmadan kopyalanmasıdır. Daha sonra asıl dosya silinerek

oluşturulan yeni dosyanın adı değiştirilir. Asıl dosya "r", kopya dosya "a" modunda açılır. Dosya adı değişikliği **rename** fonksiyonu ile gerçekleştirilir.

1.6.4. Kayıt Arama

Dosyalarda kayıt arama işlemi, istenilen kayda ulaşmak biçimindedir. Bunun için belirlenecek anahtar veri alanı ya da alanları dosyadan okunan veriler ile kıyaslanarak aranan verinin dosya da bulunup bulunmadığı tespit edilir.

1.6.5. Kayıt Değiştirme

Dosyalardaki kayıt değiştirme işlemi önce aranılan kaydın bulunması, sonra silinmesi ve son olarak da yeni kaydın yapılması biçimindedir.

Örnek: Text dosyalarla ilgili işlemler gösterilmektedir.

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
int main()
{
    FILE *dosya;                /* dosya göstericisi */
    typedef struct
    {
        char ad[10];
        int no, Not;
    } ogrenci;
    ogrenci kisi;
    int numara, durum = 0;
    FILE *yedek;
    do
    {
        system("cls");
        printf("\t\tMENU \n1- Kayit Girisi\n2- Kayit
Listeleme \n3- Kayit Silme \n4- Kayit Arama \n5-
Degistirme \n6- Cikis \n\nLutfen islemi seciniz:");
```

```

switch(getch())
{
case '1': //Kayıt Girişi
    dosya = fopen("sinif.txt", "w");
    int i=0;
    if( dosya == NULL )
        puts("sinif.txt dosyasi acilmadi. !\n"),
exit(1);
    puts("Ogrencilere ait bilgileri girin:");
    do
    {
        i++;
        fflush(stdin);
        printf("%d. ogrencinin adi      : ",i);
        gets(kisi.ad);
        printf("%d. ogrencinin numarası: ",i);
        scanf("%d",&kisi.no);
        printf("%d. ogrencinin notu    : ",i);
        scanf("%d",&kisi.Not);
        printf("\n");
        fprintf(dosya,"%d %s
%d\n",kisi.no,kisi.ad,kisi.Not); /* verileri formatlı
yaz! */
        puts("Yeni kayıt için bir tusa, Cikmak
icin esc tusuna basiniz...");
    }
    while(getch()!=27);
    /* dosyayı kapat */
    fclose(dosya);
    puts("Bilgiler kaydedildi.\a");
    getch();
    break;
case '2':
    dosya = fopen("sinif.txt", "r");
    if( dosya == NULL )
        puts("sinif.txt dosyasi acilamadi. !\n"),
exit(1);
    while(!feof(dosya))
    {
        fflush(stdout);
        fscanf(dosya,"%d %s %d\n",&kisi.no,
&kisi.ad, &kisi.Not);
        if(kisi.ad != NULL)
        {

```

```

        printf("\n");
        printf("%d  %s  %d",kisi.no,
kisi.ad, kisi.Not);
    }
    }
    fclose(dosya);
    getch();
    break;
case '3':
    printf("\nSilinecek ogrenci numarasini
giriniz:");
    scanf("%d",&numara);
    dosya = fopen("sinif.txt","r");
    yedek = fopen("yedek.txt","a");
    if(!dosya) printf("Dosya acilamadi");
    while(!feof(dosya))
    {
        fscanf(dosya,"%d %s %d \n",&kisi.no,
&kisi.ad, &kisi.Not);
        if(numara!=kisi.no)
        {
            fprintf(yedek,"%d %s
%d\n",kisi.no,kisi.ad,kisi.Not);
        }
        else durum = 1;
    }
    fclose(dosya);
    fclose(yedek);
    if( durum == 1 )
    {
        puts("Kayit silindi");
        remove("sinif.txt");
        rename("yedek.txt","sinif.txt");
        puts("\nislem basarili bir sekilde
tamamlandi.");
    }
    else
    {
        puts("Kayit Bulunamadi");
        remove("yedek.txt");
    }
    fflush(stdin);
    getch();
    break;

```

```

case '4':
    fflush(stdin);
    printf("\n ogrenci numarasini giriniz:");
    scanf("%d",&numara);
    dosya = fopen("sinif.txt","r");
    if(!dosya) printf("Dosya acilamadi");
    durum = 1;
    while(!feof(dosya))
    {
        fscanf(dosya,"%d %s %d \n",&kisi.no,
&kisi.ad, &kisi.Not);
        if(numara==kisi.no)
        {
            printf("%d %s
%d\n",kisi.no,kisi.ad,kisi.Not);
            durum = 0;
        }
    }
    fclose(dosya);
    if( durum == 1 )
        puts("Kayit bulunamadi");
    getch();
    break;
case '5':
    printf("\nDegisiklik yapılacak ogrenci
numarasini giriniz:");
    scanf("%d",&numara);
    dosya = fopen("sinif.txt","r");
    yedek = fopen("yedek.txt","w");
    if(!dosya) printf("Dosya acilamadi");
    durum =0;
    while(!feof(dosya))
    {
        fscanf(dosya,"%d %s %d \n",&kisi.no,
&kisi.ad, &kisi.Not);
        if(numara!=kisi.no)
        {
            fprintf(yedek,"%d %s
%d\n",kisi.no,kisi.ad,kisi.Not);
        }
        else if(numara==kisi.no)
        {
            fflush(stdin);
            printf("ogrencinin adi      : ");

```

```

        gets(kisi.ad);
        printf("ogrencinin numarasi: ");
        scanf("%d",&kisi.no);
        printf("ogrencinin notu      : ");
        scanf("%d",&kisi.Not);
        printf("\n");
        fprintf(yedek,"%d %s
%d\n",kisi.no,kisi.ad,kisi.Not); /* verileri formatlı
yaz! */

        durum = 1;
    }
}
fclose(dosya);
fclose(yedek);
if( durum == 1 )
{
    puts("Degisiklik yapildi");
    remove("sinif.txt");
    rename("yedek.txt","sinif.txt");
    puts("\nislem basarili bir sekilde
tamamlandi.");
}
else
{
    puts("Kayit Bulunamadi");
    remove("yedek.txt");
}
fflush(stdin);
getch();
break;
case '6':
    return 0;
    break;
default:
    printf("Hatalı secim");
}
}
while(1);
return 0;
}

```